

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1352/4
Podgorica, 26.07.2018. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Radoša Ikovića iz Podgorice (zaveden kod Agencije pod brojem 02-1352 od 08.06.2018. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „**Televizija Vijesti**“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru tevizijskog programa „**Televizija Vijesti**“, izriče se **upozorenje** kao upravno-nadzorna mjera **jer je** tokom informativnog programa „Vijesti u pola 7“, dana 7. juna 2018. godine emitovao prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije (oglašavanje), što je zabranjeno članom 85 stav 1 Zakona o elektronskim medijima.
2. Nalaže se privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru tevizijskog programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
3. Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru tevizijskog programa „Televizija Vijesti“ i emisije „Vijesti u pola 7“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „Televizija Vijesti“ upozorenje zbog emitovanja prikrivenog oglašavanja u toku emisije „Vijesti u pola 7“, dana 07. juna 2018. godine.“
4. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
5. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
6. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 08. juna 2018. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor gospodina Radoša Ikovića iz Podgorice, na rad privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: emiter), emitera tevizijskog programa „Televizija Vijesti“, (zaveden kod Agencije pod br. 02-1352 od 08.06.2018.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na emisiju „Vijesti u pola 7“ emitovanu 7. juna 2018. godine u terminu od 18:30:13 do 19:04:01 sati. Po mišljenju podnosioca prigovora, „emiter je u toku informativnog programa emitovao telepromotivni segment koji se odnosi na promociju štampanog izdanja knjige 'Petrovići, vladari i ratnici' koje izlazi sa dnevnim novinama 'Vijesti', ... izbjegavajući čak i obilježje koje nalaže pravilnik“.

Polazeći od navedenog, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je nakon uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja emitera sačinio nalaz dana 08.06.2018. godine (akt broj 05-1352/1 od 08.06.2018.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-19, Agencija je

privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. Podgorica dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akti broj 02-1352/2 od 08.06.2018.god.).

Dana 14.06.2018. godine, emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1352/3 od 14.06.2018. god.) u kojem se naglašava da predmetni sadržaj „nije imao za cilj oglašavanje i plasman proizvoda, već pravovremeno i istinito obavještavanje gledalaca“, koje se, kako se navodi „ne može smatrati vidom prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije, plasirane auditorijumu sa namjerom da se ostvari novčana nadoknada ili slična protivusluga za uzvrat“. Emiter navodi „da je osnivač nezavisnog dnevnika ‘Vijesti’, u susret 21. maja i proslave dvanaestogodišnjice od obnove nezavisnosti Crne Gore, upriličio ediciju o vladarskoj dinastiji Petrović... u namjeri da se šira, zainteresovana javnost edukuje o pitanjima kulturnog i društvenog nasleđa države iz vremena dinastije Petrović“.

Emiter ističe da je „svrha ove edicije opredijelila izdavača da ista ne bude izdata pod pokroviteljstvom komercijalnih sponzora, već u partnerstvu sa Fondacijom ‘Petrović Njegoš’, tako da je komercijalni element odsutan, a što potvrđuje činjenica da se knjige građanima dijele besplatno svakog petka“. On ukazuje da je predmetna edicija „društveno odgovoran i nekomercijalan projekat - poklon knjige, namijenjene najširoj publici, koji ima za cilj da svim generacijama približi značajne istorijske prilike kojih nema ni u školskim udžbenicima, niti u stručnoj literaturi“.

U nastavku emiter navodi „da je pri emitovanju sadržaja u vezi sa knjigom iz edicije izostala jasna grafička naznaka u skladu sa standardima koje predviđaju odredbe člana 88 Zakona o elektronskim medijima“. Međutim, emiter ističe da predmetni sadržaj „ne predstavlja kršenje pravila u vezi sa emitovanjem oglasnog sadržaja, jer u konkretnom slučaju nije riječ o komercijalnoj audiovizuelnoj komunikaciji sa gledaocima, tj. telepromociji i obmanjivanju gledalaca, već o prenošenju informacije o kampanji edukativnog karaktera sa izraženim značajem za javnost, koja ne donosi profit ni emiteru, niti izdavaču“.

Imajući u vidu navedeno, emiter navodi „slučaj iz prakse ... Turistička organizacija Podgorica, Opštine u okviru Glavnog grada i JP Nacionalni parkovi Crne Gore - NP Skadarsko jezero, tokom juna mjeseca, tradicionalno organizuju manifestaciju pod nazivom ‘Dani krapa’, koja je koncipirana tako da posjetioci uživaju u druženju i degustaciji raznovrsnih jela od krapa, te drugih specijaliteta specifičnih za podgorički region“ pitajući se da li „informisanje o turističkim atrakcijama na obalama Skadarskog jezera treba tretirati kao informisanje o društvenim dešavanjima ili kao prikriveno reklamiranje domaćih proizvođača vina i meda?“

Na kraju, emiter smatra da je „predmetni prigovor u cjelosti činjenično i materijalno-pravno neutemeljen i predlaže da Agencija isti odbije kao neosnovan“.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- televizijsko oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod, uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 tačka 14 Zakona);
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 tačka 15 Zakona).
- telepromocija predstavlja oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 st. 1 tačka m. Pravilnika).
- članom 85 stav 1 Zakona i članom 13 stav 1 Pravilnika zabranjene su prikrivene i prevarne komercijalne audiovizuelne komunikacije.

- članom 88 Zakona predviđeno je da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva i može biti u obliku: televizijskog i radijskog oglašavanja, telešopinga, sponzorstva i plasmana proizvoda.
- članom 37 stav 1 Pravilnika propisano je da oglašavanje i telešoping moraju biti lako prepoznatljivi i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojeni od ostalih programskih sadržaja.
- članom 44 stav 2 Pravilnika propisano da je ukoliko informativne emisije (poput dnevnika, vijesti i si.) na TV stanicama traju duže od 30 minuta, ..., oglasne poruke se mogu emitovati isključivo između djelova (informativno politički, sportski i vremenska prognoza) najviše jedan put, u maksimalnom trajanju do 60 sekundi.
- članom 53 Pravilnika je određeno da se telepromocija ne smije koristiti u dječjim, vjerskim i informativno-političkim programima i programima o tekućim događajima. Takođe je propisano da se na telepromociju, na odgovarajući način, primjenjuju odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na raspored oglašavanja.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je dana 7. juna 2018. godine, u okviru informativne emisije „Vijesti u pola 7“, u terminu od 18:30:13 do 19:04:01 sati (33 minuta 48 sekundi), u dijelu koji se odnosi na pregled kratkih informacija (koji spada u informativno-politički dio / cjelinu), emitovao oglasni sadržaj u terminu od 18:48:26 do 18:49:02 (36 sekundi) sljedeće sadržine:
Novinarski tekst (OFF): „*Nezavisni dnevnik 'Vijesti' čitaocima sjutra poklanja knjigu 'Knjaz Danilo Petrović Prvi princ Crne Gore', četvrtu iz edicije 'Petrovići, vladari i ratnici'. Iako je bio autoritativan vladar, oštar prema političkim protivnicima, Knjaz Danilo se sa istim žarom borio protiv mita i lopovluka, a preobražajem Crne Gore u Knjaževinu, napravio je nemjerljiv civilizacijski iskorak. Donio je i Zakonik i ostvario veliku pobjedu na Grahovcu, ali je i pored toga i dalje osporavan i nema zasluženno mjesto u nacionalnoj svijesti*“.

Tokom emitovanja navedenog sadržaja, u vidu podijeljenog ekrana, sa lijeve strane su se smijenjivale naslovna i fotografije sa unutrašnjih stranica knjige „Knjaz Danilo Petrović – Prvi princ Crne Gore“, dok je sa desne strane emitovan grafički tekst: „*Veliki izdavački poduhvat 'Vijesti' – Edicija od šest knjiga 'Petrovići, vladari i ratnici' – u petak, 08. juna – Četvrta od šest poklon knjiga – Knjaz Danilo Petrović 'Prvi princ Crne Gore', svakog petka besplatno, samo uz 'Vijesti'*“, kao i logo nezavisnih novina „Vijesti“.

2. Informativna emisija „Vijesti u pola 7“, spada u informativno-političke programe, prosječnog trajanja nešto više od 30 minuta. Najčešće se, nakon informativnog segmenta emituje oglas u trajanju do 60 sekundi posle kojeg se emituje segment posvećen vremenskoj prognozi. Takođe se, uobičajeno, na kraju informativnog segmenta emituju tzv: „Kratke vijesti“ u okviru kojih se daju aktuelne dnevne informacije koje nijesu obuhvaćene prethodno emitovanim dužim priložima, već se obrađuju kroz segmente u trajanju od oko 30 sekundi ili kraće.
3. Uvažavajući potrebu da se objave informacije o inicijativi usmjerenoj ka edukaciji „*o pitanjima kulturnog i društvenog nasleđa države iz vremena dinastije Petrović*“, moglo bi se se naći uredničko opravdanje za emitovanje priloga posvećenog „*kampanji edukativnog karaktera sa izraženim značajem za javnost*“. Ipak, on sadrži jasne promotivne poruke lica u čijoj ponudi se nalazi predmetna edicija („*Nezavisni dnevnik 'Vijesti' čitaocima sjutra poklanja knjigu 'Knjaz Danilo Petrović Prvi princ Crne Gore', četvrtu iz edicije 'Petrovići, vladari i ratnici'*“). Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da, u formi novinarskog priloga, obavijesti gledaoce o ovoj izdavačkoj ediciji, predmetni prilog se nedvosmisleno može smatrati oglašavanjem, odnosno telepromocijom u toku emisije / programa. Jer, u njemu značajnu ulogu imaju informacije od značaja za određeni proizvod, kao i dostupnosti i cijeni (***Nezavisni dnevnik 'Vijesti' čitaocima sjutra poklanja knjigu 'Knjaz Danilo Petrović Prvi princ Crne Gore', četvrtu iz edicije 'Petrovići, vladari i ratnici'.... Emitovan grafički tekst: „Veliki izdavački poduhvat 'Vijesti' – Edicija od šest knjiga 'Petrovići, vladari i ratnici' – u petak, 08. juna – Četvrta od šest poklon knjiga – Knjaz Danilo Petrović 'Prvi princ Crne Gore', svakog petka besplatno, samo uz 'Vijesti'“***, kao i **logo nezavisnih novina „Vijesti“**).

4. S obzirom da se postojanje prikrivenog oglašavanja sagledava kroz prisustvo promotivnog elementa u cilju dovođenja gledalaca u zabludu, može se zaključiti da se u predmetnom slučaju radi o ovom vidu kršenja standarda o oglašavanju, kao i propustu emitera jer je telepromociju rasporedio u okviru informativno-političkog programa.
5. Emiter u izjašnjenju navodi „da je pri emitovanju sadržaja u vezi sa knjigom iz edicije *izostala jasna grafička naznaka u skladu sa standardima koje predviđaju odredbe člana 88 Zakona o elektronskim medijima*“, i to opravdava time da „*nije riječ o komercijalnoj audiovizuelnoj komunikaciji sa gledaocima, tj. telepromociji i obmanjivanju gledalaca, već o prenošenju informacije o kampanji edukativnog karaktera sa izraženim značajem za javnost, koja ne donosi profit ni emiteru, niti izdavaču*“. Uzimajući u obzir elemente analiziranog sadržaja, može se zaključiti da je riječ o telepromociji, kao vidu oglašavanja odnosno komercijalne audiovizuelne komunikacije koja nije bila jasno označena i na taj način prepoznatljiva (kao što je propisano članom 88 Zakona). Predmetni sadržaj ima sve elemente telepromocije, naime isti predstavlja oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja (informativnog programa „Vijesti u pola 7“), a voditelj preuzima ulogu prezentera određenog proizvoda („*edicije 'Petrovići, vladari i ratnici'*“).

Izostanak označavanja i jasne prepoznatljivosti oglasnog sadržaja, u ovom slučaju nije ključni segment uočene nerpavilnosti, već je to činjenica da je on raspoređen u okviru informativnog segmenta emisije „Vijesti u pola 7“, što je suprotno čl. 44 stav 2 i 53 Pravilnika.

6. Nijesu osnovani navodi iz izjašnjenja emitera da se sporni prilog može posmatrati kao i prilog o manifestaciji „*pod nazivom 'Dani krpa', koja je koncipirana tako da posjetioci uživaju u druženju i degustaciji raznovrsnih jela od krpa, te drugih specijaliteta specifičnih za podgorički region*“. Naime, predmetni prilog ima sve elemente prikrivenog oglašavanja, kao komercijalne audiovizuelne komunikacije, koja ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod (edicija o Petrovićima), odnosno da motiviše potrošače da kupe konkretan proizvod (dnevni list „Vijesti“, konkretnog proizvođača (izdavača DN „Vijesti“), po cijeni primjerka ovog dnevnika. Njegovim raspoređivanjem u okviru informativnog segmenta emisije „Vijesti u pola 7“, javnost se mogla dovesti u zabludu u vezi sa njegovom prirodom tj. da li se radi o informativnom prilogu ili oglasu/telepromociji izdavača DN „Vijesti“.

Može se zaključiti da je emitovanjem predmetnog sadržaja emiter prekršio zabranu emitovanja prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije (oglašavanje), što je propisano članom 85 stav 1 Zakona o elektronskim medijima. Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-19 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio član 85 stav 1 Zakona.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Advokatska kancelarija „Vujačić law offices“
- Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o.
- Gospodin Radoš Iković, podnosilac prigovora

